

Biblioteka Fraktali

Nikola Madžirov
PREMJEŠTEN KAMEN

izbor pjesama

preveo s makedonskoga
Borislav Pavlovski

Fraktura

© Nikola Madžirov, 2009.

© za prijevod Zaklada S. Fischer po nalogu programa TRADUKI

Sva prava pridržana. Ni jedan dio ove knjige ne smije se reproducirati u bilo kojem obliku bez prethodnog dopuštenja nakladnika.

ISBN 978-953-266-125-5

CIP zapis dostupan u računalnom katalogu Nacionalne i sveučilišne knjižnice u Zagrebu pod brojem 723958

Sjene nas mimoilaze

Jednog dana ćemo se sresti,
kao brodić od papira i
lubenica što se hladi u rijeci.
Nemir svijeta bit
će s nama. Dlanovima
ćemo pomračiti Sunce i
približavat ćemo se
s fenjerom.

Jednog dana vjetar neće
promijeniti pravac.
Breza će pred prag
poslati lišće u našim cipelama.
Vukovi će krenuti za
našom nevinošću.
Leptiri će svoj prah
ostaviti na našim obrazima.

Jedna starica svako jutro
pripovijedat će o nama u čekaonici.
I ovo što kazujem

već je rečeno: čekamo vjetar
kao dva barjaka na graničnom prijelazu.

Jednog dana sve će nas sjene
mimoići.

Kad netko odlazi sve što je stvoreno vraća se

Marjanu K.

U zagrljaju iza ugla prepoznat ćeš
da netko nekamo ide. Uvijek je tako.
Živim između dviju istina
poput neonske svjetiljke što se koleba u
praznom hodniku. Moje srce sakuplja
sve više ljudi, jer njih više nema.
Tako je uvijek. Četvrtinu budnosti
trošimo na treptanje. Stvari
zaboravljamo još prije nego ih izgubimo –
bilježnicu iz krasopisa, na primjer.
Ništa nije novo. Sjedalo u
autobusu uvijek je toplo.
Zadnje riječi prenose se
kao nagnute kante u uobičajenom ljetnom požaru.
Sutra će se opet ponoviti isto –
lice će prije iščeznuća s fotografije
prvo izgubiti bore. Kad netko odlazi
sve što je stvoreno vraća se.

Poslije nas

Jednog dana netko će presaviti naše pokrivače
i poslati ih na kemijsko čišćenje
da iz njih istrlja zadnje zrno soli,
otvorit će naša pisma i poslagati ih po datumima
umjesto po pročitanošću.

Jednog dana netko će razmjestiti pokućstvo u sobi
kao šahovske figure na početku nove partije,
otvorit će staru kutiju za cipele
u kojoj čuvamo otpalu dugmad s pidžame,
nepotrošene baterije i glad.

Jednog dana vratit će nam se bol u leđima
od težine hotelskih ključeva i
sumnje s kojom nam recepcionar pruža
daljinski upravljač.

Sažaljenje drugih krenut će za nama
kao mjesečina za zalutalim djetetom.

Dom

Živio sam na kraju grada
kao ulična lampa kojoj nitko
ne mijenja žarulju.
Paučina je držala zidove zajedno,
znoj naše spojene dlanove.
U preobrazbama nevješto sazidanog kamena
skrivao sam plišanog medvjedića
spašavajući ga od sna.

Danonoćno sam oživljavao prag
vraćajući se kao pčela što
uvijek se vraća na prethodni cvijet.
Vladao je mir kad sam napustio dom:

zagrizena jabuka nije potamnijela,
na pismu je bila marka sa starom napuštenom kućom.

Od rođenja se prema tihim prostorima krećem
i poda mnom praznine se lijepe
kao snijeg što ne zna da li zemlji
ili zraku pripada.

Prije našega rođenja

Ulice su bile asfaltirane
prije nego smo se rodili i sva
sazviježđa već su bila stvorena.

Lišće je trnulo
uz rub pločnika.

Srebro se crnjelo na
koži radnika.

Nečije kosti rasle su
dužinom sna.

Europa se ujedinjavala
prije našega rođenja i kosa
jedne djevojke spokojno se
širila površinom
mora.

Kazaljke sata

Naslijedi djetinjstvo iz albuma.

Prenesi tišinu

što se širi i skuplja kao
jato ptica u letu.

U dlanovima sačuvaj
nepravilnu grudu snijega
i kapi što se spuštaju
linijom života.

Izgovori molitvu

sklopljenih usana:

riječi su sjeme što pada u lonac za cvijeće.

Muk u utrobi se uči.

Pokušaj se roditi

kao velika kazaljka poslije ponoći
i sekunde će te odmah prestići.

Kad će vrijeme prestati

Ostatak drugog stoljeća smo mi.

Zato ne mogu o
domu govoriti, ni
o smrti i pripremljenim bolima.

Nijedan divlji kopač do sada nije
između nas pronašao zidine,
ni studen u kostima u
ostacima svih stoljeća.

Kad će vrijeme prestati, o
istini ćemo porazgovarati i tada će
krijesnice napraviti sazviježđe
na našim čelima.

Nijedan lažni prorok nije
predvidio razbijanje čaše, ni
dodir dvaju dlanova - dvije
velike istine iz kojih čista voda
istječe.

Ostatak drugog stoljeća smo mi.
Kao vuci, pred nišanom vječne krivnje,
povlačimo se u pejzaže pitome osamljenosti.

Nebo se otvara

Naslijedih neoznačenu kuću,
s nekoliko smrvljenih gnijezda
i pukotina u zidu nalik žilama
uzbuđenog ljubavnika.
U njima spavaju vjetar
i sve riječi kondenziranih
odsustava. Ljeto je
i miriše na izgaženu majčinu dušicu.
Monasi dovršavaju brojanice,
nebo se otvara da napravi propuh
u našim dušama.
Stabla su zelena, mi nevidljivi,
i samo se tako mogu vidjeti
naša nerođena djeca i noć
što čini anđele
još čišćima.

Vidjeh pramenove

U kanti za smeće vidjeh pramenove
od tvoga češljanja kada su se budili ptice i svijet.
U zrcalu vidjeh pogled i u tom pogledu mnogo domova i neba.
Vidjeh te kako ideš prema gradovima kojih nema u udžbenicima
povijesti i kako se krevet dijeli na noć i na dan kad te nema,
a dan eto postaje noć, a noć utočište. Ja nemam sunce
u svojim očima, niti raslinje u ispruženim rukama.
Savit ću ogradne rešetke što štite vrtove
od noćnih putnika. Prekrit ću dan
svilenim rupcem s tvogega vrata,
nepomičnim barjakom ozemlja naše
osvjedočene prisutnosti.
Naša elektronska pisma ne mogu izbljedjeti,
adrese nam ostaju iste i kad bježimo odavde,
od sebe, od širine naše prastare ovisnosti.
Vidjeh kako netko drugi ispisuje naša imena
po zidinama tvrđava i bazilika pokrivenih snijegom.
Vidjeh i tvoju sjenu kako se penje po mome tijelu
kada ti odlaziš. Otada me svako staklo zasljepljuje,
svaka mi odbačena riječ prekriva oči tugom. Vidjeh.
Naš rastanak bio je premještanje svijeta. Povratak
vjera u putovanje sjećanja.

Tišina uvijek dolazi s drugih mjesta

Kad bih navečer čuo glas iz druge sobe
Boga bih pozivao k sebi -
Onoga koji nikada nije progovorio,
Onoga koji sve jezike milosrđa razumije.
Upitao bih ga o težini praha pri
nečijem odlasku, o plaču daljina
i dužini sjene upitao bih ga,
o grijehu nerođenih, o
mjeranju stvarnosti
postavio bih mu pitanje. U dvorište
tihih promjena pozvao bih ga,
o mekoći zvijezda
pred spavanje, povjerio bih mu se.
Da sakrije riječi velikih sutra,
zamolio bih ga.